

ГЛАВА ВТОРА

ПРОЕКТЪТ ДАНЕТ

§1. ПАРТНЬОРИ ПО ПРОЕКТА ДАНЕТ

1.1. Център за продължаващо образование (ZAWiW), Университетът в гр. Улм, Германия

От 1994г. центърът за продължаващо образование (ZAWiW) към университета в гр. Улм, Германия [40] разработва и организира активизиращи педагогически методи и образователни дейности за по-възрастни хора или за смесени групи. Ядрото в дейността на центъра е построяване на мост между науката и обществото, с което се подпомага социалното включване на по-възрастните хора. От тази гледна точка, в много от проектите си, центърът поощрява диалога между млади и стари.

Една от основните цели на центъра е осигуряване на Интернет достъп за онези, които понастоящем не са част от цифровия свят чрез планиране на подходи, ориентирани към такива целеви групи.

Центърът си сътрудничи с неправителствени организации на регионално, национално и международно ниво. Той е основател и координатор на Европейска учебна мрежа в третата възраст (LiLL, [21]) и инициатор на виртуални общности на по-възрастни хора (ViLE e.V.).

Центърът разработва и изпълнява много проекти, свързани с обучението на възрастни хора – синьори [19-21, 40].

Сайт: www.zawiw.de

Контакти: Кармен Щаделхофер и Габриела Кьортинг

тел.: +49 (0)731-50-23193

E-Mail: carmen.stadelhofer@uni-ulm.de

E-Mail: gabriela.koerting@uni-ulm.de

1.2. Университет за третата възраст, гр. Любляна, Словения

От 1984 год., когато Университетът за третата възраст е бил основан от доброволните усилия на група експерти в обучението за възрастни и университетски преподаватели по андрагогия, той се разраства значително и се превръща в национална мрежа от 45 университети, разположени в 44 населени места с около 21 000 студенти и повече от 1 000 наставници и доброволци [38]. Неговата практика е широко изследвана. Като резултат, днес университетът следва своите собствени принципи и се основава на свой собствен модел.

Цели:

- ✓ да постигне по-добро разбиране на нуждите на възрастните хора и да подобрява живота им от културен и образователен аспект;
- ✓ да улеснява интеграцията на възрастните хора в обществото чрез тяхното личностно развитие, платена и доброволческа дейност;
- ✓ да подкрепя активното стареене във всичките му форми;
- ✓ да спомага различните поколения да си сътрудничат, да учат и работят заедно;
- ✓ да провежда обществени кампании в сферата на обучението и въпросите, засягащи възрастните хора;
- ✓ да осигурява подкрепа на по-възрастните работници, за да останат на пазара на труда и/ или да се включат отново в него;
- ✓ да изследва обучението на по-възрастни хора и да разпространява тази информация;
- ✓ да обучава преподаватели и наставници в тази сфера;
- ✓ да осигурява обучение за професионалисти, които работят с възрастни лица в по-късен етап от живота им;
- ✓ да развива нови иновативни образователни програми за различните групи хора в по-късен етап от живота им;
- ✓ да осигури интегрирано консултиране и ръководство за активно стареещите (образователно, психологическо, правно) и ръководство в сферата на пазара на труда;
- ✓ да осигури мрежа от граждански и обществени организации, действащи в сферата на образованието в по-късен етап от живота.

Целеви групи: пенсионери, по-възрастни работещи, работещи пред пенсия.

Подкрепящи дейности: изследвания, публикации, ресурсен център, обучение на по-младите студенти от университета, обучение на наставници, обучение на работодатели и обществени партньори, интегрирано консултиране и ръководство за национални и международни проекти в сферата на активното стареене

Сайт: www.univerzazatretjeobd-drustvo.si

Контакти: Душана Финдейсен

тел.: +386 1 433 20 90

E-Mail: dusana.findeisen@guest.arnes.si

1.3. Университетът в гр. Крайова, Румъния

Департаментът „Обучение на учители” е академично звено в университета в гр. Крайова [36], директно подчинена на Сената на университета. Функциите му се определят от неговите собствени разпоредби. Той си сътрудничи с всички факултети, които имат нужда от специално обучение за студенти за образователния процес; развива и притежава широк спектър образователни партньорства с училищните инспекторати, центрoвете за обучение на персонал и др. Повече от 7 500 студенти следват курсовете към департамента. Академичният състав на департамена включва 12 професори (със специализация по педагогика, психология и образователен мениджмънт) и 41 доценти (със специализация по дидактика, обучение с помощта на компютри и педагогическо обучение). Департаментът „Обучение на учители” е координатор на проект за създаване на национален виртуален университет за студенти „трета възраст”, който да е с национално покритие.

Сайт: cis01.central.ucv.ro/DPPD

Контакти: Александру Струнга

тел.: : +40 753 056784, факс: +40 251 422567

E-mail: dppd@central.ucv.ro, E-mail: alexstrunga@gmail.com

1.4. Международна асоциация за изследване на река Дунав, гр. Вилхеринг, Австрия

Инж. д-р Харалд Кютценбергер е генерален секретар на Международна асоциация за изследване на река Дунав [35] и ръководител на експертната група „Устойчиво развитие и публично участие“. Членовете на асоциацията участват в много Европейски проекти по Дунавската стратегия и на областта Вилхеринг, Австрия.

Сайт: www.tb-kutzenberger.com

Контакти: Харалд Кютценбергер и Габриеле Кютценбергер

Phone: 07274 7888

Email: h.kutzenberger@tb-kutzenberger.com,

Email: g.kutzenberger@tb-kutzenberger.com

1.5. Държавен отворен университет – Университет за третата възраст, гр. Загреб, Хърватия

Държавният отворен университет в гр. Загреб [34] е най-големата институция за обучение с нестопанска цел за възрастни в Хърватия. Неговите традиции започват през 1907 г., когато д-р Алберт Базала дава начало на идеята за установяване на държавен университет. Първите лекции започват през 1912 г.

Държавният отворен университет преживява драматични промени в хърватската история и влиянието на сменящите се политическа и икономическа обстановка. Въпреки това неговата мисия да посреща

нуждите от обучение за възрастни хора продължава над 100 години. Тое е базата за създаване на Държавен отворен университет в гр. Загреб.

Днес университетът има над 300 образователни програми, 20 000 студенти годишно и 500 преподаватели и обучители. Той предлага широк спектър образователни програми за начално и основно образование, програми за висше образование, за професионално обучение и преквалификация. Университетът предлага дейности и програми, свързани с култура и издателство.

Университетът е на разположение на всички, които или започват своето професионално обучение, или участват в курс за професионално развитие, също както и за студенти от „третата възраст“. Университетът за третата възраст е част от Държавен отворен университет. Тази програма стартира през 1992 г. по инициатива на д-р Мая Спан, професор в отдел Андрагогия към факултет Философия – Загреб и Ясна Кюрин, която в момента е ръководител на Университета за третата възраст. Специализация на Университета за третата възраст е в неформалното обучение, което предлага на възрастни граждани редица курсове по чужди езици, ИТ умения, лекции и семинари по история, изкуство, здраве и др. Около 1 300 студенти са разпределени между 90 образователни групи.

Сайт: www.pou.hr

Контакти: Ясна Кюрин и Гордана Радонич

тел: +385 1 6003 043, факс: +385 1 6003 080 or +385 1 6003 049

E-mails: kultura@pou.hr, jasna.curin@pou.hr, gogarad@yahoo.com

1.6. Русенски университет “Ангел Кънчев”, гр. Русе, България

РУ „А. Кънчев“ [37] има дългогодишни традиции в образованието и в изпълнението на проекти на местно, национално и международно ниво. Броят на изпълнените проекти е, както следва: 95 по LLP

(ERASMUS, COMENIUS, MINERVA, LEONARDO da VINCI, GRUNDTVIG), 3 по СЕЕPUS и 12 по FP6 & FP7, 1 CIR-CE, 3 NATO и др. Общият брой на преподавателите в университета е 486, включително 31 професори и 177 доценти, 12 доктори на науките и 269 с научна и образователна степен „доктор”. Създаването на Център по Европейска интеграция, международно сътрудничество и мобилност затвърждава изследователския и научен потенциал на РУ.

Благодарение на дългогодишните си традиции и подкрепата на Европейския съюз чрез програмата TEMPUS, са въведени и широк спектър нови технически, хуманитарни, управленски и икономически специалности. В модерни учебни зали и изследователски лаборатории се обучават над 12 000 студенти.

Традицията и географското разположение на Русенския университет определят неговата мисия и стратегическа роля на образователен, научен и интелектуален център на Русенския регион и Североизточна България на национално и международно ниво.

Сайт: www.uni-ruse.bg

Контакти: Николай Михайлов и Емилия Великова

E-mails: mihailov@uni-ruse.bg emily@ami.uni-ruse.bg,

evelikova@uni-ruse.bg emivelikova@yahoo.com

тел.: (+359) 885 635 874; (+359 82) 888 255; факс: 082/888 650

1.7. Други участници в проекта

1) Провинция Баден-Вюртемберг, Германия

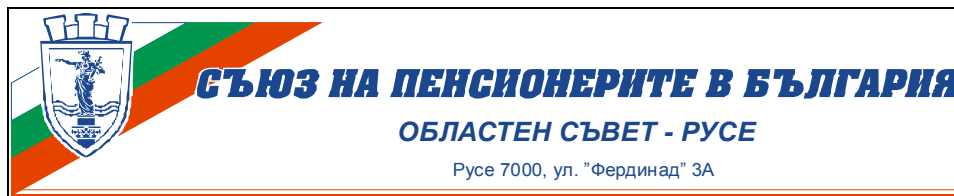
Проектът ДАНЕТ беше подпомогнат финансово от провинция Баден-Вюртемберг (Baden-Württemberg Stiftung), т.е. от отдела за Източна Европа (Geschäfts-und Servicestelle Osteuropa) на фондация „Баден-Вюртемберг”, Германия [57, 58].

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

Сайт: <http://www.bwstiftung.de/nc/en/the-foundation.html>
<http://www.osteuropa-bw.de/>

2) Съюз на пенсионерите'2004, секция – Русе, България

Партньор на РУ „А. Кънчев” е „Съюз на пенсионерите'2004”, секция – Русе (СП'2004-Русе) [12] с председател инж. Йордан Казаков.

СП'2004 е най-голямата организация на възрастните хора в България в момента - над 80 000 членове в 25 области.

СП'2004 е създаден с цел защита на правата и интересите, както и престижа и достойнството на възрастните граждани в България, които да бъдат третирани равноправно в нашето общество. Друга важна цел на съюза е осъществяване на законодателни промени по отношение на справедливо пенсионно осигуряване, което да осигури по-добро социално и икономическо интегриране на пенсионерите в обществото.

Около 7200 възрастни хора са членове на СП'2004-Русе, който включва и местни структури - 78 дружества и клубове и 67 групи за художествена самодейност с повече от 1000 участници. Традиционните празници, които СП'2004-Русе организира са: Шарено хоро, Талантът възраст няма. Редовно се организират срещи с други клубове от страната и от съседна Румъния.

Сайт: <http://pension-bg.org/>

Контакти: Йордан Казаков

E-mail: yordan_k@yahoo.com

3) Мрежа на възрастните хора, гр. Улм, Германия

Мрежата на възрастните хора „Виртуален и реален живот и компетентност” (Virtuelles und reales Lern- und Kompetenz - Netzwerk älterer Erwachsener (ViLE)) към университета в гр. Улм, Германия също подкрепи финансово проекта ДАНЕТ [59].

Сайт: <https://www.vile-netzwerk.de/>

4) Европейска къща, гр. Вуковар, Хърватия

Партньор на Държавният отворен университет в гр. Загреб, Хърватия е „Европейска къща” в гр. Вуковар, чиято стратегическа цел е да наложи мир в Източна Европа и да подготви населението ѝ за интеграция в ЕС [60].

Сайт: <http://europskidomvukovar.com/about.html>

Контакти: Лиляна Гехреке

E-mail: ljiljana.gehrecke@vk.t-com.hr

§2. СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЕКТА ДАНЕТ

2.1. Състояние на проблема

Страните, обхванати от Дунавската стратегия на Европейския Съюз, са изправени пред значителни демографски промени. Според най-новите изследвания на Евростат (1/2010), 23.3% от населението в Дунавския регион ще бъде на възраст 65 и над 65 години през 2030 г. [16, 17, 18]. Отчитайки факта, че за 2010г. съотношението е 16.5 %, а през следващите 20 години ще се осъществи увеличение от 6.6 %. Всички дунавски страни ще бъдат засегнати от този процес, като

процентът на застаряващото население ще надхвърли дори този на страните от ЕС-27 (средно увеличение от 5.8 %). Много региони край река Дунав изпитват допълнително отрицателния ефект, свързан с миграцията на работещото население, което от своя страна утежнява възрастовия баланс. Тези промени могат да окажат огромно въздействие върху обществото, със значителни последици върху благополучието на хората, социалните и икономическите им възможности, а също и перспективите в образователен и културен план.

Възрастните граждани (над 55 г.) не бива повече да се разглеждат като еднородна група от пасивни (безучастни) наблюдатели или като бремене – население, което изисква грижи. Тези хора са, по-скоро, активна възрастова група с различен начин на живот и социален статус, със значителни отлики в различните държави и в рамките на всяка една от тези групи. Тази разнородна общност притежава общност и умения, ценни за обществото и по-младите поколения. Д.Финдейсен отбелязва, че възрастните хора, като всички хора, могат да се интегрират в обществото само като станат активни [16, с. 13]. Активното включване в социалния живот подпомага развитието на гражданското общество и е абсолютно задължително за общото благополучие [14, с.14-22].

2.2. Цели и задачи на проекта

Проектът има за цел да осигури условия на възрастните граждани за активно участие в обществения живот и в промяната на заобикалящата ги среда [1, с. 33]. Възможността да се обсъждат теми, свързани с бъдещето на местните области и на Дунавския регион като цяло, не само ще допринесе за утвърждаване на националната идентичност, а и ще способства за развитие на Европейска самоличност и толерантност към другите култури. Провеждането на национални и международни прояви ще убеди участниците във възможността да се постигне многообразие и единство в рамките на Европа и на Дунавския регион. Възможността да се сравнят получените данни върху основата на национални и международни прояви стимулира развитието на активно европейско гражданско поведение.

Чрез самия проект участниците ще развият основни умения за участие в гражданското общество. Ще се постави началото на диалог между гражданите и институциите на Европейския Съюз и това ще позволи активното участие на гражданското общество при решаване проблемите на ЕС. Развитието на основни умения ще се подпомогне чрез теоретична подготовка по поставените въпроси, последвана от практическо приложение на получените знания по време на дискусии с експерти и други участници. При обсъждането се добива представа как ЕС може да окаже влияние на всяка държава и на общността като цяло.

Поощрява се участието на жени и диалогът между поколенията. Все по-широк кръг от лица с различна мобилност ще има достъп до прояви с национален и международен характер.

Диалогът между поколенията и културният обмен между страните спомагат за насърчаване на европейското поведение. Така ще се повиши степента на толерантност и разбирателство между хората от страните-партньори, както и между участниците от всяка страна.

2.3. Методи за изпълнение на проекта. Дейности

Метод за изпълнение на проекта

Всеки от партньорите ще има координатор и лектори/ръководители, които ще оказват съдействие на възрастните граждани при изпълнението на проекта. Центърът в Германия (ZAWiW) ще координира проекта и ще ръководи основния процес и административните въпроси. Партньорите по проекта ще общуват по време на международните прояви, партньорските срещи и по виртуален път. Ще се използват въпросници или чрез средства за конферентна комуникация. Партньорските срещи имат стратегически характер и гарантират качество на изпълнението на проекта.

Всеки партньор ще подготви и изнесе лекции и ще проведе работни срещи с граждани на местно ниво, ще обсъди темите по групи и ще представи резултатите от дискусиите в сайта на проекта.

Всеки партньор ще се стреми да установи сътрудничество с други организации на местно и международно ниво (неправителствени организации, които предоставят обучение на пенсионери, официални

лица, които вземат решения на общинско ниво, асоциации на възрастни хора, експерти, национални представители на ЕС и представители на Европейската Комисия [24]) и да осигури участието им в дискусиите по проекта.

Национални дейности

1) Национални работни срещи

Националните работни срещи на граждани са четири. Те се осъществяват с не по-малко от 30 участника. Основна характеристика на националната среща е провеждането на диалог между гражданите и местните политици и експерти. Предвижда се обсъждане на въпроси, свързани тематично с приоритетите и нуждите на региона на групата. Тези срещи ще се ръководят от координаторите и ще се документират по Интернет и в открит форум, за да могат дискусиите по тях да продължат и в бъдеще. Насърчава се сътрудничеството с неправителствени организации.

2) „Импулсни” лекции

Всеки партньор подготвя лекции по тематични въпроси, свързани с проекта, които да служат като стимул, като импулс за работните срещи на гражданите и ги представя на учещите се пенсионери в държавата си.

Тематични въпроси:

- ✓ Активно стареене в Европа / Солидарност между поколенията.
- ✓ Миграцията като предизвикателство / Малцинствата като шанс.
- ✓ Устойчивост на културното наследство / Национална и Европейска идентичност.
- ✓ Екология / Околна среда.

Международни дейности

1) Международна конференция в Хърватия

Организира се група от всяка държава-партньор, която включва 5 възрастни граждани, трима координатори/преводачи и поканени експерти (представители на ЕС, експерти в тематични области,

разглеждани по време на семинари и др.). Провежда се тридневна международна работна среща за обсъждане на разгледаните вече теми, свързани с отделните региони и за формулиране на общи въпроси, които засягат целия Дунавски регион и неговото бъдеще.

Работният език на форумите ще бъде английски или немски, или езика на приемащата страна. Ще бъде извършен професионален превод на останалите национални езици.

Основното съдържание и резултатите от срещите ще се документира в текстова форма и във видеоформат и ще се представят на сайта на проекта. Най-важните части от текста ще бъдат преведени на всички езици на държавите-партньор. Дискусиите ще продължат във форум в сайта на проекта.

2) Дискусии на форума

Поощрява се обсъждането на избраните теми на международни срещи на граждани под формата на онлайн-форум в сайта на проекта с участието на други заинтересувани публични личности и експерти.

Партньорски срещи

Ще се проведат две партньорски организационни срещи в гр. Улм, Германия и в гр. Русе, България. Всяка среща ще трае по два дни. От всяка страна-партньор ще участват по двама координатори/лектори.

Заклучителна конференция

Заклучителната конференция на проекта ще се проведе в Страсбург в рамките на ден и половина с групи от държавите-партньори, които включват по 5 пенсионери и 2 координатори. Ще бъдат поканени официални лица, представители на държавите в Европейския парламент. Ще бъдат организирани лекции, срещи с гости от Европейската Комисия [24]. Ще бъдат формулирани и представени на местните, националните и Европейските институции окончателните решения (резолюция) от проекта.

2.4. Очаквани резултати от проекта

Проектът цели да се добие по-ясна представа за социалните и историческите проблеми, както и за темите, свързани с културния обмен и диалога между поколенията в условията на всяка отделна страна и на Дунавския регион, като цяло. Активният диалог ще подобри взаимното разбирателство и ще допринесе за развитието на общата Европейска идентичност на гражданите от всички възрасти в този регион.

Участниците ще овладеят знания и умения, необходими за развитието на гражданското общество. Опитът и знанията на възрастните граждани ще се използват по подобаващ начин.

Участниците ще се запознаят с европейските интеграционни процеси и ролята на институциите на ЕС за формирането на политически практики. Те също така ще обогатят познанията си за сътрудничеството между страните и поколенията и сами биха могли да приложат и пропагандират в бъдеще усвоената информация в гражданското общество. Споделените примери на добри практики [2, 16-23] могат да се превърнат в модели за Дунавския регион. По този начин ще се използват рационално възможностите на възрастните хора за развитието на обществото.

Проектът ще създаде мрежа от организации, които да координират обучението на пенсионерите в държавите-партньори. Ще се отдели специално внимание на европейското сътрудничество и ще се създаде основа за активно участие на пенсионерите в проекта. Потящото сътрудничество между институциите, които обучават пенсионери, ще постави основите на общи европейски образователни програми за хората от третата възраст, като по този начин ще ги направи по-мобилни и полезни за обществото. Опитът от този проект ще се приложи и в други области.

Проектът има за цел не само да се промени значимостта на възрастните хора, но и да се подкрепи по категоричен начин ползата от участието им в обществения живот на държавата. Съвместните дейности на институциите, ангажирани с обучението на пенсионерите в Дунавския регион, ще създадат условия за започване на обществени дискусии по политически и социални въпроси, свързани с възрастните

хора. Дневният ред ще включва теми като здравеопазване, транспорт, образование и др. [26-28].

Друг аспект, на който се отдава голямо значение, е да се осигури достъп на възрастните хора до съвременните информационни и комуникационни технологии [6, 13, 25].

2.5. Съответствие на проекта ДАНЕТ с целите и приоритетите на програмата „Европа за гражданите”

Проектът ДАНЕТ съответства на следните цели и приоритети на програмата „Европа за гражданите” [1, с. 31-33]:

- ✓ Осигуряване на гражданите условия за участие в изграждането на единна Европа, която е демократична, отворена към света, обединена и обогатена от културното си многообразие, което създава гражданина на Европейския съюз.
- ✓ Развиване на чувство за Европейска идентичност, което се основава на общи ценности, история и култура.
- ✓ Насърчаване на чувството за принадлежност към Европейския съюз сред неговите граждани.
- ✓ Повишаване степента на толерантност и взаимно разбирателство между Европейските граждани, зачитане и насърчаване на културното и езиково многообразие, като се поддържа межкултурния диалог.
- ✓ Събиране на мненията на гражданите по ключови въпроси за бъдещето на Европа.
- ✓ Прилагане на нови методологии за насърчаване на активното взаимодействие и дискусиите между гражданите по въпроси, свързани с политиките на ЕС, които засягат ежедневието им живот.
- ✓ Създаване на механизми, които позволяват на Европейските граждани да развият граждански компетентности, да формулират своите възгледи и становища относно процеса на Европейска

Резултати от обучението по проекта ДАНЕТ, Емилия Великова

интеграция под формата на препоръки за политиците от Европейско ниво.

- ✓ Насърчаване на диалога между европейските граждани и институциите на ЕС.
- ✓ Гражданското участие в демократичния живот на ЕС.
- ✓ Участие на жените в политическия живот.
- ✓ Интегриране на междукултурния диалог: методологически аспекти.
- ✓ Въздействие и последици от настоящата икономическа ситуация.
- ✓ Предизвикателствата на имиграцията.
- ✓ 2010 - Европейска година за борба с бедността и социалното изключване.
- ✓ Насърчаване зачитането на европейските ценности (толерантност, взаимно разбирателство, солидарност и др.).
- ✓ Допринасяне за неформалното обучение на активните европейски граждани.
- ✓ Подпомагане транснационалния подход с отчитане на местните особености (възможност да се обхванат европейските граждани в тяхното ежедневие).
- ✓ Осигуряване на равен достъп до програмата.